

MĂSURI CONCRETE DE EFICIENTIZARE A LUPTEI ÎMPOTRIVA TRAFICULUI DE PERSOANE ÎN ROMÂNIA

ONG-urile semnatare au luat cunoștință, cu încântare și speranță, de declarațiile Premierului Nicolae Ciucă prin care Guvernul României și-a asumat public eficientizarea luptei împotriva traficului de persoane în contextul aderării țării noastre la Spațiul Schengen:

- *“Mesajul meu este unul clar: traficul de persoane este o formă de sclavie modernă față de care Guvernul României are toleranță zero. Acesta este motivul pentru care problematica traficului de persoane a devenit în ultimii doi ani o prioritate la cel mai înalt nivel al executivului român”*¹ (18 Octombrie 2022)
- *„Lupta împotriva traficului de persoane rămâne o prioritate pe agenda mea și a Guvernului”*² (13 ianuarie 2023)

De mai bine de 15 ani, România este țara europeană cu cel mai mare număr de cetățeni UE victime ale traficului de persoane și cu grupări de infracționalitate organizată în continuă creștere, ce acționează tot mai sofisticat, unele fiind conectate la rețele internaționale puternice. Ultimul Raport al Comisiei Europene subliniază faptul că România:

- are cel mai mare număr de victime ale traficului de persoane (2.880 victime identificate). La fiecare 1 milion de locuitori România are 74 de victime, urmată de Ungaria cu 64 și Bulgaria cu 40³. Numărul [copiilor români](#) traficați în UE a crescut de 10 ori în 2 ani⁴.
- este pe locul al doilea în UE⁵ din punct de vedere al numărului de persoane condamnate pentru trafic, inclusiv minori⁶.

Vechile blocaje politice au făcut ca provocările cu care autoritățile române se confruntă de zeci de ani să rămână aceleași pe toate palierele principale – lipsa capacității autorităților de aplicare a legii să combată și să monitorizeze fenomenul, lipsa asistenței și protecției victimelor traficului de persoane, lipsa unor programe eficiente de informare și prevenire a acestui fenomen.

¹ Declarație publică disponibilă la <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/ciucua-traficul-de-persoane-este-o-forma-de-sclavie-moderna-fata-de-care-guvernul-are-toleranta-zero-2121565>

² Declarație publică disponibilă la <https://mainnews.ro/nicolae-ciucua-lupta-impotriva-traficului-de-persoane-ramane-o-prioritate-expert-nu-exista-vointa-politica-pentru-reducerea-acestui-fenomen>

³ Data collection on trafficking in human beings in the EU, pg. 26, disponibil la <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5b93c49f-12a0-11eb-9a54-01aa75ed71a1>

⁴ Ibidem, pg. 33

⁵ Ibidem, pg. 238

⁶ Ibidem, pg. 46

Prin urmare, în contextul declarațiilor menționate mai sus, solicităm Premierului României să implementeze în regim de urgență și până la rediscutarea în Consiliul European a acceptării României în Spațiul Schengen măsuri concrete după cum sunt enumerate mai jos și explicate în Anexă:

1. creșterea capacității autorităților de aplicare a legii pentru a-și duce la îndeplinire, în mod eficient și eficient, atribuțiile legale de combatere și monitorizare a fenomenului traficului de persoane;
2. operaționalizarea celor 9 adăposturi pentru victimele traficului de persoane și finanțarea corespunzătoare a nevoilor de asistență și protecție a acestora, atât în sectorul public cât și în cel privat;
3. organizarea unor campanii publice masive de informare și conștientizare a traficului de persoane, susținute de instituțiile mass-media publice și private.

Pentru detalii, vă rugăm consultați Anexa de mai jos.

Suștin acest demers următoarele ONG-uri:

1. Centrul European pentru Educație și Cercetare Juridică (E.C.L.E.R.)
2. Asociația Valoare Plus
3. Societatea de Analize Feministe AnA
4. Asociația Femeilor Românce din Italia (A.D.R.I.)
5. Asociația Serviciul Iezuiților pentru Refugiați din România (J.R.S. România)
6. Asociația pentru Libertate și Egalitate de Gen (A.L.E.G.)
7. Institutul Intercultural Timișoara (I.I.T.)
8. Centrul pentru Inovare Publică
9. Fundația Terre des hommes – Aide à l'enfance dans le monde
10. Centrul de Integrare pentru Migranți Brașov (Migrant Integration Center Brașov) (ARPCPS)
11. Asociația Front
12. Asociația E-Romnja
13. Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România (APADOR-CH)
14. Fundația Consiliul Național Român pentru Refugiați (CNRR)
15. Fundația Agenția de Dezvoltare Comunitară ”Împreună”
16. Fundația Corona
17. Asociația Bud's Flowers
18. Asociația Novapolis - Centrul de Analize și Inițiative pentru Dezvoltare
19. Asociația pentru Cooperare și Dezvoltare Durabilă
20. Fundația Freedom House România
21. Asociația ReachingOut România

ANEXĂ

1. Creșterea capacității autorităților de aplicare a legii pentru a-și duce la îndeplinire, în mod efectiv și eficient, atribuțiile legale de combatere și monitorizare a fenomenului traficului de persoane

În contextul legislativ actual, DIICOT se găsește în situația foarte dificilă de a ocupa posturile vacante datorită modificărilor legislative care au impus noi condiții de vechime și experiență profesională. În practică, pe lângă experiență, complexitatea cauzelor DIICOT implică, pentru procuror, disponibilitate de timp, dorință de muncă suplimentară și chiar de afirmare profesională. Procurorii cu minimum 10 ani vechime și experiență în instrumentarea de dosare complexe sunt bine stabiliți la nivelul parchetelor generale, familiarizați cu tipologia cauzelor din competența acestor instituții, iar transferul la DIICOT este un efort suplimentar care adesea nu prezintă interes pentru magistrați în lipsa unor câștiguri salariale suplimentare considerabile, aspecte care nu au fost avute în vedere de modificările legislative susmenționate. Serviciul de combatere a Traficului de Persoane are **7 posturi de procurori** ocupate.

Procurorul DIICOT este ajutat în instrumentarea dosarelor de polițiști judiciari din cadrul DCCO, unitate specializată în combaterea criminalității organizate din structura Inspectoratului General al Poliției Române. Dacă pentru ocuparea posturilor de procuror în cadrul DIICOT rigorile de selecție sunt excesiv de ridicate, polițiștii judiciari care lucrează aceleași cauze pot fi **proaspăt absolvenți ai Academiei de Poliție**, fără experiență profesională, ceea ce creează mari provocări în instrumentarea practică a dosarelor.

La nivelul DCCO sunt 205 posturi de polițiști care instrumentează cauze de trafic de persoane, din care 18 ocupă funcții de conducere și numai 187 lucrează pe dosare. **Investigațiile financiare sunt realizate de 23 de polițiști**, atât pentru infracțiunile de trafic de persoane, cât și pentru alte infracțiuni pe care le au în competență. Mai mult, o analiză a fișei postului arată că în 2022 polițiștii judiciari au efectuat în general activități administrative în cadrul MAI și numai într-o proporție de 26% aceștia au avut activități de cercetare penală în dosarele DIICOT. În fapt, în România lucrează pe trafic de persoane un număr de **48.6 polițiști full-time** care instrumentează în prezent peste 800 de dosare aflate în lucru, multe transnaționale. Aceștia ar trebui să monitorizeze și fenomenul traficului în rândul unei populații de 19-20 de milioane de locuitori, din care 5-6 milioane de cetățeni sunt în afara granițelor, și [în contextul actualului conflict din Ucraina](#) care generează o creștere considerabilă a criminalității organizate în regiune. În județe cu peste 500.000 de locuitori, activitatea de combatere a traficului de persoane este realizată de 2 polițiști (Dâmbovița, Ilfov, Buzău etc.) și 1-3 procurori care investighează, pe lângă trafic de persoane, toate celelalte infracțiuni din competența DIICOT. Menționăm că în SUA, structuri similare precum FBI și DEA au 11.3, respectiv 3.22 agenți raportat la 100.000 de locuitori. Estimările naționale arată că pentru zona de sud a României (București, Ilfov, Giurgiu, Teleorman, Ialomița) ar fi necesar un număr de **90 de polițiști** pentru o monitorizare și investigare corespunzătoare a fenomenului.

Dubla subordonare a polițiștilor judiciari (procurorului DIICOT pentru activități de cercetare penală și superiorului ierarhic din Poliția Română pe aspecte administrative) este complet inefficientă. La înființarea structurii, procurorii DIICOT au solicitat detașarea poliției judiciare în condiții similare cu detașarea acestora la DNA, dar demersul a fost blocat politic de la acel moment până în prezent. Deși există o prevedere legislativă încă din 2016 (OUG 78) care prevede detașarea ofițerilor și agenților de poliție judiciară, această măsură de eficientizare a activității DIICOT nu a fost implementată până în prezent.

Situația prezentată mai sus nu este în acord cu declarațiile Premierului României. Mai mult, constatăm că Guvernul a priorizat alocarea de resurse către alte structuri ale poliției, precum:

- Poliția Animalelor care are un număr 499 de polițiști și 88 de medici veterinari. De asemenea, Ministerul a înzestrat cu 42 de utilitare serviciile acestei structuri;
- Poliția Siguranță Școlară are 270 de posturi în condițiile în care cele mai importante riscuri asociate acestui sector țin de competența DIICOT – traficul de droguri și substanțe interzise sau traficul de minori.

Prin urmare, solicităm emiterea unor Ordine ale Ministrului de Interne prin care:

- să se detașeze cel puțin 90 de polițiști judiciari, în conformitate cu prevederile OUG 76/2016, care să permită realizarea eficientă a investigațiilor în cele peste 800 de cauze de trafic de persoane sau minori aflate în lucru la DIICOT;
- să se stabilească o vechime și experiență profesională considerabile pentru ocuparea posturilor de polițist judiciar în cadrul DCCO;
- să se prevadă că polițiștii judiciari din cadrul DCCO realizează exclusiv activitate de cercetare penală (100% din activitatea profesională), eliminându-se complet activitățile administrative care uneori pot reprezenta o formă de presiune și interferență în activitatea de cercetare penală a acestora;
- să se specifice clar independența totală a polițistului judiciar în activitatea de cercetare penală și protecția acestuia în investigarea unor cauze, în special cele de complicitate a funcționarilor publici implicați în traficul de victime (de ex. actuala situație a [Președintelui Consiliului Județean Giurgiu](#) sau cauza [Clubului secret de la Bacău](#)).

2. Operaționalizarea celor 9 adăposturi pentru victimele traficului de persoane și finanțarea corespunzătoare a nevoilor de asistență și protecție a acestora, atât în sectorul public cât și în cel privat

Conform datelor statistice raportate de Comisia Europeană⁷, România are anual peste 1500 de victime ale traficului de persoane identificate (50% sunt minori⁸) și nu există niciun adăpost pentru acestea în sistemul public. Numărul de locuri în adăposturile ONG-urilor este foarte mic, iar finanțarea costurilor pentru asistența și protecția victimelor este foarte greu de acoperit din fonduri private. Măsurile de implementare a Legii 678/2001 prevăd înființarea a 9 adăposturi regionale pentru victimele traficului de persoane la Satu Mare, Botoșani, Iași, Galați, Ilfov, Giurgiu, Mehedinți, Timiș și Arad, însă niciunul dintre acestea nu este operaționalizat și funcțional conform standardelor necesare⁹. În special în perioada evaluărilor internaționale, în unele județe au fost improvizate adăposturi mixte cu alte tipuri de victime ceea ce duce la lipsa de asistență specializată pentru victimele traficului și la vulnerabilizarea victimelor violenței domestice.

Guvernul a adoptat recent Mecanismul Național de Identificare și Referire a Victimelor Traficului de Persoane, document criticat de societatea civilă datorită suprapunerii de competențe și incoerenței procedurilor de referire a victimelor minore. Consiliul Economic și Social a oferit, în marea sa majoritate, un aviz negativ. Reprezentantul sindicatelor polițiștilor din România a solicitat de asemenea,

⁷ Data collection on trafficking in human beings in the EU, pg. 25, disponibil la <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5b93c49f-12a0-11eb-9a54-01aa75ed71a1>

⁸ Raport anual privind evoluția traficului de persoane în 2021, pg. 10, <https://anitp.mai.gov.ro/docs/studii/Raport%20anual%202021.pdf>

⁹ Cum sunt păcălite tinerele care sunt duse în Europa pentru prostituție: „Am căutat iubirea în brațele unui om lipsit de scrupule”, min.7:20, <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/cum-sunt-pacalite-tinerele-care-sunt-duse-in-europa-pentru-prostitutie-am-cautat-iubirea-in-bratele-unui-om-lipsit-de-scrupule-1818115>

alături de reprezentanți ai societății civile, un aviz negativ. Cu toate acestea, Guvernul a decis adoptarea Mecanismului în forma inițială, fără amendamente, ceea ce face ca recunoașterea și protecția victimelor să fie un proces foarte centralizat la nivelul Agenției Naționale împotriva Traficului de Persoane, care nu este o instituție independentă în România, ci subordonată Ministerului de Interne. Competențele Agenției au fost extinse pe baza competențelor instituțiilor similare din țările în care această autoritate este una independentă. ANITP, în ultimii 10 ani, a recunoscut un număr foarte mic de victime, între 30% și 50% din numărul victimelor cetățeni români raportați anual de Comisia Europeană¹⁰

Solicităm Premierului României:

- operaționalizarea celor 9 adăposturi pentru victimele traficului de persoane din sectorul public, cu alocarea tuturor resurselor necesare pentru asistarea și protecția eficientă a acestora;
- operaționalizarea unui fond de sprijin suficient și ușor accesibil ONG-urilor care oferă asistență și protecție victimelor traficului de persoane;
- organizarea unor campanii publice masive de informare și conștientizare a traficului de persoane, susținute de instituțiile mass-media publice și private, astfel încât informația să ajungă la cât mai multe persoane, în special la copii și tineri care nu înțeleg acest fenomen și modalitățile de recrutare.

¹⁰ A se vedea rapoartele Comisiei și rapoartele anuale ANITP. ECLER a publicat un studiu pentru 10 ani care poate fi accesat aici <http://www.ecler.org/wp-content/uploads/2019/11/2019%20ANITP%20fake%20data%20reported.pdf>